

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 156. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324074584592/facsimile.pdf (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

med over 50 Gange. Sandt at sige, har Tilstrømningen ikke været stor, naar det opførtes; det kgl. Teaters Publikum elsker ikke Holberg, Teaterbestyrelsen ynder at anbringe Stykket paa rød Plakat og har desuden besat de fleste Roller yderst mangelfuldt. Men en lille Skare Trofaste plejer dog at samle sig om Olaf Poulsen, naar han tager Harlequinsdragten paa og svipper med smaa Trin ind paa Scenen.

Poulsen har beholdt den traditionelle Harlekinsdragt og bærer Briksen ved Siden. Sin Maske skaber han ved en Forandring af sit bevægelige Ansigt. Han skyder Overlæben ud over Underlæben, hvad der giver Ansigtet et noget taabeligt Udtryk, han paasætter sig en smægtende Knebelsbart, der falder dumt ned over Mundvigterne, og endelig tegner han sig et Par skraa Øjenbryn, der forsyner hans opvakte Ansigt og fiffige Øjne med den fornødne Naragtighed. Der kan over denne Harlequin komme noget Affektert, sødladent Hyrdeagtigt, hvilket paa det snurrigste staar imod hans grove Ord, men som udmærket fremhæver, hvad Skuespilleren har villet med Figuren.

Hans Harlequin er Parodi paa al romantisk og platonisk Kærlighed. Leander kan elske den fornummede Skønhed, skønt han aldrig har set hende, thi hans Følelse gaar ikke ad den slague

Vej og »finder ingen Sødhed udi det, som man uden Møje kan komme til.« Hans Sans trænger til den Nervepirring, som den maskerede Dame bereder ham, og Holberg, der i dette Stykke viser mere erotisk Fremstillingsævnne end noget andet Sted, giver ham Ret. Dog Harlequin har ogsaa Ret ud fra sin Natur, særlig i den første Scene, hvor han med saa megen Logik beviser sin Herre det Urimelige i hans Adfærd. For ham er denne Maskerade som at grave i Møddingen efter en Perle i Stedet for at tage den, der ligger paa Bordet, og Leanders Elskov er at forliebe sig udi en Hueblok; thi Harlequin vandrer trods Narredragten i en glad Epikuræisme: for ham er Livet Mad og Vin og Columbines friske Læber.

Derfor gør Poulsen straks Harlequin dum, næsten fjottet i Forbavselsen overfor Leander. Han, hvem Leander senere kalder »enfoldig og dum som et umælende Kreatur«, forstaar dog saa meget, at Herren maa være enten syg eller forliebt. Han spørger først med stor Deltagelse, om Leander har været syg, og straks efter med taabelig Skælmskhed — thi Harlequin skifter bestandigt Udtryk ligesom Position med Fødderne — om han da har været forliebt. Saa erfarer han, at Leander ikke véd, hvordan hans Elskede ser ud. Harlequin er ganske dum i sin Forbavselse herover, han regner naivt efter paa sine Fingre: »I frier ikke selv, I frier ikke ved Kommissionær